

Høringsvar fra Nørrebro Lokaludvalg vedr. høring om Tillæg nr. 6 til Spildevandsplan 2008

Projektoversigt for Nørrebro

Projekterne er tre projekter på Tagensvej, Jagtvej og Korsgade/Hans Tavsens Gade. De resterende projekter er udviklingsprojekter og forundersøgelser ved Lersøparken, Skt. Jørgens Sø og Hans Tavsens Park. Projekterne er centrale for implementeringen af skybrudsplanen, hvor der skal afklares en lang række forhold, f.eks. hydraulik, fredninger, miljøkvalitet m.m., inden det konkrete anlægsprojekt kan planlægges.

De Gamles By (NO16)

Vi noterer os at De Gamles By ikke er med i Tillægget, selv om der ligger et rigtigt godt grønt skybrudsprojekt med lokal opbakning og god samfundsøkonomi. Vi ønsker en orientering om status på skybrudsprojektet i De Gamles By.

VEL17 Skt. Jørgens Sø

Der bør i udviklingsprojektets beskrivelse indføres, at der fortsat kan ses på om også vandstanden i den nordlige Sankt Jørgens Sø kan sænkes som en del af løsningen, så det ikke kun er den sydlige sø, der holder for (denne variant indgår i KK's indledende skybrudsanalyse). Varianten kan have en række fordele:

1. Væsentlig besparelse på skybrudsledning fra Åboulevard til Svineryggen, da der kan laves sug i Ladegårds Å-røret i stedet.
2. Skybrudsvand opblandes i større volumen søvand og har dermed muligvis mindre indvirkning på miljø.
3. De to Sct. Jørgens Søer hænger sammen æstetisk og det kan de blive ved med ved denne løsning, i stedet for at der laves en tredje typologi i Søsnittet, som vil ske hvis kun sydlig Sct. Jørgens Sø sænkes.
4. Løsningen kan have større potentiel overfladevolumen og er dermed mere robust.

03-04-2017

Sagsnr.
2017-0166043

Dokumentnr.
2017-0166043-1

Samlet set vil det i forhold til et fleksibilitetskriterium (fredningssager, Ladegårds Å-projekt) være fornuftigt fortsat at udvikle overordnet på løsninger med brug af begge søer frem for kun at udvikle løsninger med den ene sø.

Se også Bilag 1

VEL22 Korsgade og Hans Tavsens Gade & VEL26 Hans Tavsens Park

Projektet har vundet Nordic Built med begrundelsen "*proposes a social process involving local stakeholders with the purpose of creating ownership, co-creativity and a sense of community.*"

I det vindende forslag er der allerede planer om opsamling af vand i tanke, og en lokal almennyttig boligforening (Murergården) har foreslået at stille sine store beskyttelsesrum til rådighed. Man bør tage mod denne henvendelse i et socialt innovationsperspektiv, nu når man har vundet en stor pris, som netop skal fremme dette.

Miljøpunkt Nørrebro har beset beskyttelsesrummene, som ser ud til at være i god stand. Bygningerne er opført med tilhørende beskyttelsesrum støbt i beton i etage -2, dvs. under P-kælder. Det vil sige, at der under byggeriet er en række rum, der udgør i størrelse ca. 3000 kubikmeter, som ikke bliver brugt.

Der er blændede skakter til gadeniveau (Korsgade) som ser ud til at kunne genåbnes relativt nemt og hvor man ville kunne føre vand til og fra Korsgade. Rummene kunne også indgå i en evt. løsning med rensning af overfladevandet inden udledning til Peblinge sø, som er et element vinderforslaget i Nordic Built, hvor det dog tænkes nedgravet i vejens forløb.

Det kan også bemærkes, at det i Nordic Built er kommet frem, at der er meget store rør under den nederste del af Korsgade, hvorfor det kan være en fordel af placere rensningen uden for vejens forløb. I vinderforslaget er visionen, at der skal etableres 'tanke' til opsamling og lokal brug af vand, og det er netop det Murergården har foreslået. Murergården ligger i absolut laveste kote på hele skybrudsgrenen og derfor bør man kunne lave et samarbejdsprojekt med hydraulisk og samfundsøkonomisk værdi. Beboerforeningens tilbud bør derfor indgå i kommunens videre arbejde med vinderteam og HOFOR. Realistisk set, hvis der skal afprøves innovation i skybrudsløsningerne, så må det netop være i et projekt som dette.

Se Brev fra Murergården vedhæftet (bilag 2). Nørrebro Lokaludvalg ønsker at få en opdatering på behandlingen af henvendelsen fra Murergården.

Sølund

”Da lokalplanområdet er beliggende op til et vandområde, skal det separatkloakeres efter det 2-strengede princip for spildevand og regnvand, som beskrevet i afsnit 3.2. For bygherre betyder det, at spildevand og regnvand skal separeres internt. Inden der kommer mulighed for videre afledning til recipient, er oplandet tilsluttet fælleskloakken, og spildevand og regnvand ledes til Renseanlæg Lynetten via Pumpestation Kløvermarksvej.”

Det er meget positivt at LAR nåede med i Sølund-projektet. Vi ser gerne at der sættes et projekt i gang til afkobling til recipient, så de samfundsøkonomiske og miljømæssige potentialer ved separering kan realiseres.

BIR8.4 Tagensvej Syd & NO12 Tagensvej

Tagensvej er en del af den foreslåede grønne forbindelse mellem Kongens Have og Utterslev Mose. Men da projektet er planlagt som en skybrudsvej uden grønne forsinkelselementer, rummer det ikke umiddelbart noget potentiale for synergi med den grønne forbindelse. Projektet vurderes til at have et lavt potentiale for byrumsforbedringer.

Det virker umiddelbart usammenhængende, at Tagensvej på den ene side er en grøn korridor, men på den anden side er den ikke vurderet til at give nogen grøn sammenhæng. Vi ser gerne at grøn sammenhæng søges tænkt ind i projektet.

Særligt i området mod De Gamles By er der de senere år sket en kraftig forringelse af den grønne skærm mellem Tagensvej og DGB, som kunne forsøges genetableret med dette projekt. Før var der jordvold med rævehuler, store træer og en tæt grøn skærm, men i dag får man mere en fornemmelse af at stå ude på vejen.

Vandet fra Tagensvej skal passere skråt over vejen og ind i Amorparken. Hjørnet af Tagensvej og Nørre Allé inkl. gang og cykelsti ind mod Henrik Harpestrangsvej er et trafikalt konfliktområde: Cyklister i mange retninger blandes med gående og det er ikke klart hvordan man bruger krydset. Man kunne forsøge at forbedre funktionen i dette projekt eller i Amorparken-projektet.

Ang. Påbud om afkobling

”Tillægget vil medføre udgifter for de grundejere, der får meddelt påbud om afkobling af regnvand. COWI har vurderet, at de afledte

udgifter som følge af påbud vil være 5-10.000 kr. per lejlighed i etageejendomme og 10-50.000 kr. for grundejere af villaer eller rækkehuse. Grundejer skal selv afholde de forbundne udgifter og betale for udførelsen som en engangsudgift, når afkoblingen etableres. Projekterne i dette tillæg omfatter alene etageejendomme.”

Ingen borger på Nørrebro bliver i dette års spildevandstillæg påvirket af dette. Det er i de kommende år afgørende at borgerne selv deltager positivt i skybrudssikringen af deres gårdanlæg mm. jf. vores budgetønske:

Lokal LAR-vejledning og igangsætning

Lokal afledning og brug af regnvand i grønne løsninger i gårdene er et centralt element i planerne for klimatilpasning og skybrud, men der er ikke afsat nogle midler til at oplyse eller vejlede borgerne om dette aspekt af planerne. Det er vores opfattelse, at borgerne hverken kender til mulighederne eller til risikoen for påbud, hvorfor der ikke bliver lavet LAR-projekter i nævneværdigt omfang. Forvaltningen har i miljønetværket for de lokale miljømedarbejdere og miljøpunkter oplyst:

Der er jf. punkt 3 [Lokale regnvandsløsninger] ikke afsat midler/ressourcer af til dette i 2017 og der er internt i forvaltningen en anerkendelse af, at denne indsats mangler for at komplementere indsatsen på området.

Vores indsats skal oplyse og vejlede borgerne om mulighederne og vise de bedste LAR-projekter frem. Miljøpunkt Nørrebro vil gerne løfte denne opgave for Københavns kommune, så LAR-elementet bliver et positivt tilvalg for borgerne, i stedet for noget kommunen senere skal gennemføre med påbud.

Økonomi:

0,5 mio. kr

Punkt 7.2 og 7.3 mangler der muligvis en tabel 2 og så er der nogle stavfejl og sproglige uklarheder.

Med venlig hilsen

Formand for Nørrebro Lokaludvalg
Mogens Petersen